

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci, cooperative și întreprinderi Lei 20.000.—; pentru particulari Lei 5000.—; pentru funcționarii publici și particulari Lei 3000.—; Abonament de sprijin Lei 50.000.—, în străinătate Lei 10.000.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 200.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliclu**

SUMARUL: I. Gârbăcea: Reorganizarea băncilor ardelen. — Cornel A. Săvuleanu: În amintirea lui Constantin Popp. — I. D.: Aniversare. — Dela „Solidaritatea”. — Apel! — Aviz. — Cronica: Expoziția industrială. Raționalizarea pâinii în Anglia. Banca internațională de reconstrucție. Congresul Internațional de turism.

Reorganizarea băncilor ardelen

Se vorbește tot mai insistent despre o mișcare de reorganizare a băncilor românești ardelen. Conjunctura defavorabilă — a treia în decurs de numai un sfert de veac — presează asupra vieții bancare și o obligă la măsuri de apărare. Nu e prima reorganizare. Acum 50 de ani sub presiunea altor evenimente, Partenie Cosma convoca la Sibiu conferința tuturor directorilor de bănci cam 50 la număr pentru a discuta ideea unei mai strânse colaborări.

Discuția a fost lungă și laborioasă și abia după 10 ani la 1907 s'a putut crea asociația băncilor „Solidaritatea”.

Este demn de remarcat că nu toate băncile în cauză au aderat la mișcare ci numai circa 3/4 din ele, restul de bănci au rămas în afara mișcării.

Cari erau aceste bănci și ce motive le-au determinat la aceasta desolidarizare. N'ar avea niciun rost să dăm nume, motivele le putem spune, e necesar să fie știute mai ales azi.

În acea vreme deja mișcarea noastră bancară era o primejdie pentru concurență, adică pentru băncile neromânești de atunci. Ideea unei grupări cu plusul de dinamism ce avea să aducă cu sine

însemna o primejdie și mai mare pentru pierderea în întregime a clienței și afacerilor bancare românești, de către aceste bănci străine. De aici mijloacele de apărare. Tărăgănarea de 10 ani e prima manifestare, de sigur finanțată larg de cei în cauză. Este primul lor succes.

Potențarea rivalităților de persoane și uneori și de afaceri urma să fie al doilea succes, indiferent cât ar fi costat aceasta. Un bun sfert din băncile noastre urma să cadă în această defecțiune. Acest sfert rămas pe dinafară urma apoi să procedeze la dublarea aparatului nostru bancar, creiând pe lângă fiecare bancă încadrată în „Solidaritatea” o a doua bancă neafiliată și uneori chiar și pe a treia numai ca ideea de solidaritate și neconcurență să nu reușească.

Chiar și orașul Sibiu a cunoscut mi se pare asemenea încercări.

Cu toată această defecțiune ideea de solidaritate a reușit și a folosit chiar și băncilor opoziționiste. Sporul depunerilor spre fructificare este general, marele public românesc necunoscând amănunțele pe cari oamenii vremii nu aveau niciun interes să le divulge.

Trebuie accentuat că întreaga această operație se făcea cu concursul „Asociațiunii”. Nu trebuie uitat că adunarea de constituire a primei noastre bănci, a „Albinei” se făcea în biroul „Asociațiunii”. Mai toate despărțămintele ei au urmat exemplul și și-au creiat bănci după același model. Lucrul e azi ușor de verificat. Mai fiecare despărțământ era prezidat de protopopul local și tot el era și fondatorul și președintele băncii. În satele mai răsărite la sfatul lui preotul local proceda la fel, iar la „Albina” se făceau cursuri de inițiere unde mai ales învățătorii cari urmau să fie și funcționari ai băncii, își însușiau primele noțiuni de contabilitate bancară.

Cu toată defecțiunea dela 1907 câtă vreme despărțămintele „Asociațiunii” au funcționat s'a menținut și sistemul bancar.

Renunțând aceste despărțăminte la menirea lor și sistemul solidar bancar nu și-a mai dat roadele.

Coincide aceasta cu prima criză bancară adusă de primul războiu mondial. „Solidaritatea” însăși renunță la sistemul revizuirii obligatorii și ultimele legături comune se slăbesc, uneori chiar dispar.

Urmează perioada a doua care avea să se termine în 1934 prin conversiunea datoriilor. Organismul bancar slăbit și nesolidar avea să înregistreze dispariția unui număr mare de bănci, cu urmările inevitabile, neîncrederea depozenților și frica de necunoscut.

De atunci încoace cu toate eforturile cari s'au făcut, progresul a fost mic. În plin efort de redresare vine a doua conjunctură defavorabilă adusă de al doilea războiu mondial.

De sigur au fost organisme bancare, organisme cari au înfruntat furtunile, unele chiar au progresat. Dacă cineva ar vrea să știe cari sunt acestea și cari sunt conducătorii lor cari pot înregistra acest mare merit, apoi nu au decât să ia colecția anuală a „Revistei Economice” și să vadă bilanșurile bancare publicate și mai ales ordinea lor.

Se vorbește azi din nou de regrupare. Istoria bancară ne arată ce trebuie

și ce nu trebuie făcut. Nu ar trebui uitat că punctul de plecare a fost și este „Asociațiunea”. Revenit la principiul neconcurenței, adică la o împărțire pe despărțăminte. Pentru fiecare regiune băncile mari să facă ceea ce făcea „Albina” adică cursuri de inițiere și propagandă bancară. Am avea 4-5 bănci mai răsărite cu o rază de influență precisă și cu supravegherea și îndrumarea în sfera lor.

Acestea și toate la un loc strânse, așa cum sunt și azi, cu acel minunat și indispensabil autocontrol așa de bine reușit de revizorii experți, zece la număr, din 1907.

Se va spune că băncile mici nu pot azi suporta publicarea bilanșului necum cheltuielile revizuirii. Nici nu e nevoie să cadă asupra lor această sarcină. Fondurile comune pot suplini aceasta. Pentru trecerea la valuta stabilă care va urma în curând sau cât mai curând, chiar aceste mici celule bancare au mare nevoie de îndrumări și sprijin, băncile mari având personal format și de specialitate și operația va fi cu mult mai ușoară.

Acești revizori experți pot fi azi recrutați din vechii funcționari de bancă, — azi pensionari — unii chiar din cei ce au făcut parte din cei zece dela 1907, și care au și autoritatea și în același timp și dragostea necesară acestei operațiuni.

Ori ce altă încercare de reorganizare care nu ar fiine seama de experiența trecutului e menită fie eșecului, fie unui randament inferior.

Apoi nu trebuie pierdută vremea cu conciliabule și cu discuții fără de sfârșit. Este o dublă pagubă în timp și în bani.

A stimula spiritul de economie, a strânge aceste economii pentru a fi puse în slujba sporului producției în viața economică este a face o operă de reconstrucție în economia noastră națională.

I. GĂRBACEA.

In amintirea lui Constantin Popp

Cu ocazia împlinirii unui an dela moartea lui Constantin Popp, fost director executiv al Băncii „Albina” și director al „Revistei Economice” organul de informațiuni al băncilor românești din Ardeal, noi colegii și prietenii lui îi închinăm în amintirea lui următorul

EPILOG

Primul nostru gând îl îndreptăm spre a evoca memoria aceluia din cei mai valoroși colegi care nu mai e între noi. Costi Popp a fost un om priceput, un om harnic, cu dragoste de muncă și de o rară conștiinciozitate, un muncitor al specialității lui și de o cultură peste exigențele profesionale. El a fost pentru cei de azi și va rămâne pentru cei de mâine un model de modestie, un om care toată viața lui a trăit muncind retras și fără zgomot, a fost un om de ispravă. Ca director al Băncii „Albina” a contribuit la dezvoltarea și prosperitatea băncilor românești din Ardeal, a pus toată pregătirea și toată experiența lui pe care le-a acumulat cu răbdare în decursul unei cariere de aproape 50 ani în serviciul instituțiilor noastre bancare, a fost un îndrumător constant al activității celor mai tineri, cărora

poate să le servească de exemplu și ascensiunea lui, începând dela simplu practicant și urcând toate treptele până la rangul de director. După pensionare ultimii lui ani au fost legați de activitatea desfășurată la conducerea „Revistei Economice”, iar pentru munca depusă și pe acest teren, pentru serviciile aduse vieții noastre economice și financiare, și-a câștigat dreptul la toată recunoștința, la toată stima și iubirea noastră a tuturor. De aceea dispariția lui atât de timpurie a produs o dureroasă impresie în toate cercurile locale, dar mai ales asupra noastră a colegilor și prietenilor care l-am iubit și apreciat atât de mult. Ce am învățat dela el? Să fi modest și muncitor, să lupți și să învingi greutățile începutului ca să ajungi la mai mare, să ai în vedere și să aperi înainte de toate interesele instituției în serviciul căreia te găsești, să fi cinstit și corect toată viața ta. Aceste sunt învățăturile atât de importante lăsate nouă de el.

E încă proaspăt mormântul lui Costi Popp.

Noi colegii și prietenii lui îi trimitem ultimul nostru salut și îi vom păstra totdeauna amintirea lui în gând și suflet.

Cornel A. Săvilă: anu.

ANIVERSARE

Un sfert de veac dela înființarea Școlii Comerciale Superioare de băieți din Sibiu

După războiul mondial din 1914—1918, se împlinea cel mai mare deziderat al tuturor Românilor și în special al Românilor ardeleni: Unirea Ardealului la Patria Mamă. Luptele și rezistența Românilor ardeleni prin credința lor în Dumnezeu a fost mai puternică decât încercările de maghiarizare a guvernelor dela Budapesta. Istoria înregistrează toate faptele, dar ea ne învață că numai faptele bazate pe adevăr și dreptate au putut întotdeauna clar și atunci când speranțele erau puse la grea încercare.

Odată înfăptuită unitatea națională, era nevoie de muncă și pricepere desinteresată pentru prosperitatea acestui mare act. Era nevoie deci de oameni energici care prin muncă, priceperea și curajul lor să îndeplinească acest deziderat național.

Unul din sectoarele care aștepta o imediată rezolvare, era sectorul economic.

În ce privește Sibiu, deși un centru comercial destul de renumit, simțea și el lipsa Românilor în sectorul economic, atât în comerț, cât și în industrie.

Simțindu-se nevoia de personal și în sectorul public, mulți tineri l-au îmbrățișat. De asemenea tinerii erau îndemnați mai mult spre carierele intelectuale decât spre cele practice. Sectorul comercial era deținut și pe mai departe de străini, care aveau școli comerciale foarte populate.

Se simțea nevoia înființării unei școli comerciale și în orașul Sibiu, mai ales că înainte de război, comerțul practicat de marginați era foarte răspândit, aducându-le venturi destul de mari. Nu rareori a fost cazul când negustorii din Rășinari au ajutat pe Marele Mitropolit Șaguna cu sume mari de bani¹⁾. A fost lipsă de fapt, că nu s'a procedat

¹⁾ Dezi: Rolul băncilor românești din Ardeal în pregătirea Unirii de Prof. Sabina Cioreanu, pag. 138 și nota dela pag. 139.

din partea celor dela conducerea învățământului, și nu s'a încurajat tineretul spre carierele practice, ceea ce a avut repercusiuni destul de grave.

Datorită unui grup de profesori energici în frunte cu regretatul Trandafir Preda, au pășit hotărâști la înființarea unei școli comerciale, de care Sibiuul simțea absolută nevoie. Dela cursul comun de un an, care funcționa în legătură cu școala civilă, înființat în 1919, în urma dezideratului absolvenților acestui curs comercial, și în urma intervenției la Secretariatul General al Ministerului Instrucțiunii, se înființează Școala Comercială Superioară de fete, care funcționa cu două clase, iar în anul 1921 se înființează Școala Comercială Superioară de băieți. Din acest an cursurile sunt separate, băieții având cursuri dimineața, iar fetele după masă.

Dela doi ani, cât țineau cursurile, s'a trecut la 3 ani, iar din 1924, la patru ani.

Dela început s'a remarcat o afluență din ce în ce mai mare din partea tinerilor, astfel că în anii 1923-1924 și 1924-1925, clasa I, a funcționat cu 2 clase A și B.

Direcțiunea precum și corpul didactic era comun atât pentru fete, cât și pentru băieți, având un singur buget.

În colaborare strânsă cu comitetul școlar directorul Trandafir Preda se străduia să găsească un local încăpător pentru elevii școlii al cărei număr se mărea din an în an, căci etajul al doilea al Gimnaziului de băieți unde funcționa, era mult prea mic.

Printr-o bună admn'istrație și fără ajutorul Statului, s'a ajuns să se economisească o sumă de 3.154.215 lei. Cu această sumă s'a cumpărat un imobil în str. Ioan Raștu Nr. 14. De asemenea s'a transformat clădirea fostului Inspectorat școlar, cedată din partea Statului, care s'a folosit ca local pentru Școala Comercială Superioară de fete.

Prin desființarea Gimnaziului de băieți, Școala Comercială Superioară de băieți ocupă întreg localul. Astfel începând cu data de 1 Septembrie 1930. — Școala Comercială Superioară de băieți funcționa separat de Școala Comercială Superioară de fete, care funcționează sub direcția D-nei Eliza I. Iliescu.

După un an Școala Comercială Superioară de băieți, funcționa pentru prima dată, cu un internat, în care putea să se adăpostească elevii care nu erau din oraș și în special copiii de țărani.

În primul an de funcționare au fost adăpostiți în internat 57 de elevi.

Cu ocazia împlinirii a 10 ani de funcționare a Școlii Comerciale Superioare de băieți, directorul Trandafir Preda spunea: am întâmpinat

multe greutăți în acești 10 ani. La început câțiva ani nu aveam profesori destul. Unul trebuia să țină locul la doi. Elevii în general erau elemente slăbuțe. Deneau cei care nu mai aveau loc în licee. Nu aveam nici manuale. Ne putem închipui munca extraordinară, cu care corpul profesoral a trebuit să lupte. Ne-am luptat mult și în privința localului.

În primul an cu mare greutate am ținut cursurile, atât cu băieții, cât și cu fetele, înainte de masă. De câțiva ani, completându-se ambele școli și neavând localul suficient, am fost nevoiți să ținem cu băieții înainte de masă, iar cu fetele după masă, în aceleași săli.

Acesta a fost aproape cel mai mare neajuns al nostru. Acum după 10 ani de funcționare putem spune că, cu ajutorul lui Dumnezeu și prin munca ce a depus-o Comitetul școlar, la începutul anului viitor și această stare va înceta.

Iar adresându-se celor care au părăsit școala le-a spus următoarele cuvinte: „Le dorim să și aducă aminte de toate sfaturile și îndemnurile bune date în cursul vremii de către profesorii lor. Temelie progresului lor să fie încrederea în ajutorul lui Dumnezeu și în propriile lor forțe de muncă. Vă dorim spor la munca ce Vă așteaptă. Nu uitați că vremile devin tot mai grele și că în vreo jumătate de secol numai cel destoinic se pot valida. Fiți muncitori și cinstiti! Noi Vă dorim sănătate și fericire“.

Datorită reformelor care au urmat, Școala Comercială Superioară a fost transformată în Liceul Comercial în anul 1936, funcționând cu 8 clase, toate bugetare.

Numărul absolvenților în cei 25 ani de funcționare a Școlii Comerciale Superioare de băieți a fost de 558.

Dăm mai jos numărul absolvenților pe ani:

1921-1922	1	1934-1935	30
1922-1923	—	1935-1936	11
1923-1924	—	1936-1937	14
1924-1925	16	1937-1938	12
1925-1926	16	1938-1939	11
1926-1927	33	1939-1940	18
1927-1928	34	1940-1941	17
1928-1929	32	1941-1942	25
1929-1930	30	1942-1943	38
1930-1931	28	1943-1944	26
1931-1932	39	1944-1945	30
1932-1933	38	1945-1946	27
1933-1934	32		

Inclusiv elevii particulari.

Dintre instituțiile particulare cea care a ajutat în cea mai mare măsură Școala și pe elevii ei, prin acordarea de ajutoare și burse a fost Banca „Albina“ din Sibiu.

Dăm mai jos bursele acordate de Banca „Albina“ elevilor merițoși:

1921—1925	5 burse a	1000 Lei			
1925/26	10	1000	”		
1926/27	12	1000	”		
1928/29—1929/30	24	1000	”		
1930/31	12	1000	”		
1931/32—1932/33	25	2000	”	Pentru Masa Studenților	
1933/34	14	2000	”	”	”
1934/35—1935/36	10	2000	”	”	”

Dar pe lângă burse Banca „Albina“ a dat „Masa Studenților“ la un număr destul de mare de elevi. Astfel din 1921 și până în anul 1931 a luat „Masa Studenților“ un număr de 262 elevi.

A fost un program de ajutorare foarte strălucit care a fost aplicat și înainte de războiul mondial ca mijloc în ajutorare al elevilor români dorinți de carte dar lipsiți de resurse materiale.

Cu ocazia împlinirii a 25 de ani dela înființarea Școlii Comerciale Superioare de băieți, gândul nostru se îndreaptă cu recunoștință și către întemeietorul ei regretatul ei director Trandafir Preda, care a căutat să dea o educație aleasă pe lângă cunoștințele teoretice, așa cum în deosebite se cere adevăratul cetățean, o educație bazată pe credința în Dumnezeu și în slujirea marilor legi ale neamului.

Prin munca lui depusă zi de zi el a sfințit locul care l-a fost încredințat.

„Generațiile viitoare și cele următoare vor avea poate recința în ce privește ideile emise aici. Ele vor spune poate că oricâte garanții de imparțialitate s'ar lua, știința aplicată națiunii,

fără să vrea, va șovăi și se va abate din drumul rațiunii și al adevărului pur. Dacă astfel se va întâmpla, datorita generațiilor care vor veni după noi va fi să îndrepte ce se va dovedi greșit în munca noastră. Dar înainte de a judeca cei viitori.

Pe care nu-l cunoaștem
Și totuși îl iubim,

să-și aducă aminte și cât am suferit noi în sângele și în sufletul neamului nostru și la ce întâmplări mari am fost părtași. Să se gândească și la faptul că adevărurile vremii lor vor înflori pe pământul fecundat prin gândul și simțirea noastră. Și poate atunci câțiva ne vor înțelege și ne vor iubi. Iar dacă nici aceștia nu ne vor afla printre urmașii noștri cu aceasta nu ne va fi țărâna mai grea. Vom odihni fericiți, în bunul pământ care ne strânge pe toți la sânul lui și care va îngădui să se răfăcească o floare umilită și pe mormântul nostru, vom odihni fericiți, că ne-am silit să împlinim datorita vremii noastre“.

Iată cuvintele potrivite pentru fostul director Trandafir Preda, care formează o parte din lecția inaugurală: Conștiință națională și Geografie, rostită la Universitatea din Cluj, în 1921, de profesorul G. Vălsan.

Nu pot să închei acest mic popas, cu ocazia acestei aniversări fără a aminti de laudabila inițiativă pe care au luat-o un grup de absolvenți în frunte cu domnul prof. Andrei Ghițăniță, domnul Gh. Ueente, director la Uzina Electrică din Sibiu și domnul avocat Constantin Martin, din București, de a o sărbători într'un cadru solemn în ziua de 27 Octombrie a. e.

Ioan Gh. Droc.

Dela „Solidaritatea“

În Revista „Pandectele Române“ Nr. 7 8/1946, citim două jurisprudențe, cari credem că înteresează bănelile noastre.

1. *Inalta Curte de Casație, secția I, din 24 Aprilie 1945.*

Titluri la purtător pierdute (lege). Eliberare de duplicate. Condițiuni. Scopul legii. Apărarea drepturilor proprietarului. Consecințe. Lipsa opoziției și a publicațiunii în Monitorul Oficial. Răspunderea băncilor și a agenților de schimb. Operare. Acțiune în daune. Admisibilitate în caz de nerespectare a art. 16. Acțiune în daune. Dobânzi compensatorii. Admisibilitate, (Art. 2, 3, 4, 16, 18 l. din 15 Noembrie 1918; art. 998, 999 c. civ.).

1. Legea din 15 Noembrie 1918 asupra titlurilor la purtător pierdute, distruse sau furate, prevede prin art. 1 că, în caz de pierdere, distrugere, furt, etc., a unor titluri la purtător, proprietarul lor poate să obțină liberarea de duplicate sau plata capitalului titlurilor leșite la sorți prin îndeplinirea formelor ce legea le prevede în articolele următoare.

În această privință legea în chestiune prevede: 1. prin art. 2 că proprietarul unor asemenea titluri trebuie să notifice prin portărei debitorului că se opune la plata capitalului și cupoanelor titlurilor; 2. prin art. 3 că această opoziție trebuie să fie publicată prin Monitorul Oficial și două ziare; 3. prin art. 4 și următoarele se reglementează modul cum se judecă opozi-

titlurile și se eliberează duplicate; 4. prin art. 16 se prevede că agenții de schimb și băncile sunt obligate a se încredința de identitatea celor cari depun titlurile spre negociere și că titlurile sunt proprietatea depunătorilor; 5. în fine, prin art. 18 partea dela început, se prescrie că institutele de bancă și agenții de schimb sunt răspunzători de operațiunile făcute, prin intermediul lor, asupra acestor titluri, după publicarea opoziției prin Monitorul Oficial, precum de asemenea aceștia sunt răspunzători, se spune prin partea dela urmă a art. 18, și de operațiunile făcute cu nerespectarea dispozițiilor art. 16.

Prin edictarea acestor dispozițiuni, așa cum de altfel reiese din chiar conținutul lor, legiuitorul a urmărit, dat fiind ușurința cu care titlurile la purtător circulă, ca, în caz de pierdere, distrugere sau furt a acestor titluri, debitorul lor să nu plătească cupoanele sau capitalul altor persoane decât adevăraților proprietari și ca proprietarii, prin obținerea de duplicate, să poată obține, în asemenea cazuri, plata cupoanelor și eventual în caz de eşire la sorși și plata capitalului.

Deci, cu alte cuvinte, legiuitorul, prin susținerile dispozițiuni, a avut de scop numai apărarea drepturilor proprietarilor de titluri la purtător față de emitenții titlurilor, debitorii pentru valoarea cupoanelor și a capitalului; așa încât cel care, altul decât emițătorul, deține titlurile, nu se poate opune la restituirea lor pe motiv că proprietarul titlurilor n'a făcut opoziție la plată și n'a publicat această opoziție prin Monitorul Oficial.

De asemenea, băncile și agenții de schimb nu pot invoca lipsa opoziției și a publicării prin Monitorul Oficial, atunci când li se cere plată de despăgubiri de către proprietarul titlurilor pentru nerespectarea dispozițiilor art. 16 în negocierea titlurilor fiindcă legea, după cum s'a văzut, crează pentru acestea pe lângă răspunderea pentru negocierile făcute după publicarea în Monitorul Oficial, și răspunderea distinctă și independentă pentru negocierile în care băncile și agenții de schimb nu s'au încredințat de identitatea depunătorului titlurilor și de dreptul de proprietate al acestora asupra titlurilor depuse.

Așa fiind, instanța de fond a făcut o justă aplicațiune a legii atunci când a socotit că formalitatea facerii opoziției și a publicării prin Monitorul Oficial, este necesară numai pentru apărarea drepturilor proprietarilor de titluri la purtător față de debitorii titlurilor, nu și pentru acțiunea în revendicare, sau în daune îndreptată de proprietarul titlurilor contra celor care posedă

titlurile sau care au negociat titlurile cu nerespectarea dispozițiilor art. 16 din lege.

2. Prin art. 16 din legea asupra titlurilor la purtător pierdute, distruse sau furate, se prevede că mijloacele de schimb și casele sau institutele de bancă sunt îndatorate a înscrie în registrele lor, printre altele borderoul de negociere al celui ce vinde titlurile, sau, în lipsă, actul de proprietate în virtutea cărui sunt deținătorii unor asemenea titluri, precum și numele, locuința și profesia persoanelor cu care au tratat, asigurându-se de identitatea persoanei.

Scopul edictării acestor dispozițiuni fiind prevenirea fraudelor în circulația atât de lesnicioasă a titlurilor la purtător, urmează că agenții de schimb și băncile, care fac operațiunile asupra acestor titluri, sunt obligate să înscrie în registrele lor, pentru realizarea scopului legii, borderoul, sau în lipsă actul de proprietate, în virtutea cărui cel care le prezintă titlurile este proprietarul lor, nu borderoul cu care acesta vinde titlurile, ori în lipsa borderoului, actul de proprietate în virtutea cărui băncile și agenții sunt deținătorii titlurilor, fiindcă înscrierea în registre de către bănci și de către agenții de schimb a borderoului cu care ei au cumpărat titlurile sau a actului pe baza cărui ei dețin titlurile nu împiedică înstrăinarea titlurilor de către persoanele care le dețin prin fraudă și nu servesc dar cu nimic la realizarea scopului legii.

Așa fiind, instanța de fond a dat o justă interpretare susținerilor dispozițiuni, atunci când pe baza lor a găsit că recurența este în culpă, și deci responsabilă potrivit art. 998, 999 c. civ., fiindcă a primit și negociat titlurile depuse de George Pomplian, fără niciun act de proprietate din partea acestuia.

În acțiunile de daune intentate pentru repararea prejudiciilor cauzate prin greșala, neglijența și imprudența altora, instanțele de fond pot să fixeze ca despăgubire, o sumă de bani ca daune compensatorii, și în mod complementar, pentru ca repararea prejudiciului să fie integrală, instanțele pot să mai acorde la această sumă și dobânzi, tot cu titlul compensatoriu, arătând însă suma care reprezintă daunele compensatorii și suma care reprezintă dobânzile, spre a se putea constata atât caracterul compensatoriu al dobânzilor, cât și întinderea reparatiunilor acordate (Cas. I-a dec. Nr. 311 din 24 Aprilie 1945. Respins recursul declarat de Banca Românească contra dec. Nr. 61 bis/1942 a C. Ap. București s. III-a, în procesul cu Gh. Ciubuc. Președinția d-lui C. Negoescu, președinte).

II. Tribunalul Ilfov Secția I-a Com. din 30 Martie 1944.

Societăți anonime. Semnătură socială. Investire. Neregularitate. Invocare. Terți. Inadmisibilitate. Administrator. Schimbare. Publicitate. (Art. 96, 100, 119, 126, 141 c. com.; art. 10, 16 L. registr. comerțului; art. 7, 23 reg.).

Este din principiu că societățile de capitaluri, față de terți, se obligă așa cum apar.

Este admis de asemenea în mod curent, că nici chiar societatea însăși nu poate opune terților neregulata investire a organelor ce o reprezintă și prin care s'a obligat față de aceștia.

Regulata sau neregulata desemnare a organelor de administrație și reprezentare ale societății poate fi ridicată numai de cei interesați a nu fi prejudiciați prin actele făcute de reprezentanții nelegal numiți — deci de asociați — sau, la societățile de capitaluri, de acționari și de organele de control și supraveghere, censorii.

Atâta vreme cât societatea se obligă astfel cum apare și cum nici acționarii și nici censorii nu au a se plângeră de cei ce angajează societatea, este inadmisibil a se decide că un terțiu poate discuta neregulata desemnare a unui administrator cu drept de semnătură socială, cu atât mai mult cu cât, chiar dacă actul ar fi prejudiciabil societății, aceasta, odată angajată, n'ar mai putea opune terțului neregulata investire a organului său reprezentativ.

În speșă, intimata fiind față de societate un terțiu, deși având interes, lipsa calității îi ridică dreptul de a discuta valabilitatea, sub aspectul legal, a conferirii dreptului de administrare și de semnătură, procuratorului apelantului.

2. În conformitate cu art. 96 al. II. c. com., sunt supuse formalității transcrierii, afișării și publicării, la societățile anonime, numai schimbările ce produc o modificare a statutelor sau actului constitutiv, sub sancțiunea inopozabilității față de terți până la îndeplinirea acestor formalități.

Schimbarea unui membru din Consiliul de administrație, fie el chiar administrator delegat investit cu semnătura socială, într-o societate anonimă, nu constituie o schimbare a actului constitutiv sau a statutelor, fiind vorba de o operațiune periodică ce se produce la intervale destul de apropiate și inerentă în societățile anonime pe acțiuni, unde persoana organelor de conducere nu are o importanță esențială.

Aceasta reiese atât din împrejurarea că legiuitorul prin art. 126 c. com., a dispus că înlocuirea administratorilor se poate face și de către însuși administratorii întruniți cu censorii, iar nu de adunarea generală extraordinară, pe care a înțeles să o ceară la modificarea actului constitutiv sau statutelor, așa cum se întâmplă la schimbarea unui administrator în societățile în comandită pe acțiuni, unde o asemenea schimbare con-

stituie o modificare a actului constitutiv, conform art. 119 c. com.

Aceasta mai rezultă și din nepotrirea ce ar reeși din cerințele contradictorii ale art. 96 c. com., ce ar implica transcriere aplicare și afișare și art. 141 c. com., ce impune notificarea la Tribunal.

Deci, nefiind vorba de modificarea statutelor sau actului constitutiv, nu există obligația publicării din art. 96 c. com. și deci nici sancțiunea prevăzută de art. 100 c. com., iar pentru lipsa de notificare conform art. 141 c. com., nefiind prevăzută vreo sancțiune similară celei din art. 100 c. com., aceeași soluție nu poate fi extinsă prin analogie.

Însă, legea pentru înființarea unui registru al comerțului din 10 Aprilie 1931, a introdus un nou sistem de publicitate legală și profesională, cărora sunt supuși toți comercianții.

Noua lege nu a abrogat vechiul sistem de publicitate al codului de comerț, în materie de modificarea actului constitutiv și statute, care rămân a se face mai departe conform art. 96 c. com., prin transcriere, afișare și publicare, sub sancțiunea art. 100 c. com.

Însă, noua lege supune unei publicații speciale și modificările nestructurale din viața societății, cerând, conform art. 10 din lege și art. 7 din regulament menționarea în registrul comerțului, printre altele, a schimbării administratorilor și celor autorizați în genere să administreze sau să reprezinte societatea.

În conformitate cu art. 16 al. 14 din această lege, asemenea mențiuni sunt opozabile celor de al treilea din momentul înscrierii lor în registrul comerțului.

În conformitate cu art. 23 din regulament, mențiunile se trimit din oficiu la Mon. Of. spre publicare.

În speșă, apelanta s'a conformat dispozițiilor legale prevăzute de legea registrului comerțului, în sensul că a depus cererea anterioară semnării apelului, dar viza de publicare în Mon. Of., i s'a dat numai posterior acestor date.

Acest fapt nu poate fi însă imputabil apelantului, care s'a conformat legii.

Ar fi nelogic și încheitabil a decide că întârzierea dării vizei spre publicare în M. Of. să prejudicieze părții care a făcut diligențele necesare în măsura în care îi incumbau ei.

Trimiterea spre publicare în M. Of., a mențiunii făcându-se din oficiu, nu poate fi ținută partea a răspunde de întârzieri (Trib. Ilfov S. I. com., jurn. Nr. 2928 din 30 Martie 1944. Respins incidentul ridicat de Flora E. Popescu, în proces cu Soc. Finanțe, Industrie și Comerț. Președintele d-lui Titus Bragadireanu, judecător de ședință; redactor d-l D. V. Mihăescu, jude-supleant).

Apel!

către absolvenții Școlii Superioare de Comerț din Sibiu.

Colegi și colege,

S'au seurs ani de când am părăsit băncile școlii, care ne-a deschis drumul vieții și este o obligație morală de a ne înfrunt pentru a face un bilanț asupra acestei activități, dela înființarea școlii noastre la zi, convocând pe toți absolvenții și absolventele pentru zilele de Sâmbătă 26 și Duminică 27 Octombrie 1946, la sediul actual al Liceului Comercial de Bătești din Sibiu.

Cu această ocazie vom comemora pe dascăli noștri care azi nu mai sunt în viață, precum și pe colegii noștri căzuți pe front, prin imprimarea numelui lor pe o placă de marmoră.

Vom crea un fond de bursă purtând numele acelui care ne-a fost director *Trandafir Preda*, din care să fie ajutați elevii merituoși.

În scopul acestei înfrunți, vă rugăm să binevoșiți a ne răspunde cu întoarcerea poștei, ce propuneți pentru zilele de mai sus și a ne trimite taxa de participare pentru masa comună în sumă de Lei 60.000⁰⁰ — (șasezeci mii) din care să se acopere și cheltuielile cu imprimarea diferitelor publicații, fotografii, etc. Banii se trimit pe adresa Liceului Comercial de Bătești Sibiu sau pe numele colegului Gh. Ucenic, director la Uzina Electrică Sibiu. Colegii din București se vor adresa pentru informații suplimentare colegului Constantin I. Mărtin, Str. Aurel Dăescu, Nr. 79. Telefon 1.16.69.

În așteptarea revederii, primiți cele mai sincere salutări colegiale.

Comitetul de inițiativă.

Prima Ardeleană S. A. de Asigurări Generale, Sibiu

AVIZ.

Se aduce la cunoștință, că la fragerea la sorți a asigurărilor populare, care a avut loc la Direcțiunea societății în ziua de 17 Septembrie 1946, în fața notarului public, au ieșit la sorți următoarele combinațiuni de litere și anume:

- I) C. O. Q.   II) C. O. B.   III) E. Z. T.
IV) E. O. X.   V) R. U. B.

Diracțiunea.

CRONICA

Expoziție industrială. La Londra s'a deschis în prezenta Regelui George al Angliei, o expoziție industrială unde au fost expuse aproape 6.000 de articole. Din aceste articole jumătate sunt disponibil pentru export.

Regele George a vorbit despre necesitatea prosperării comerțului și industriei, subliniind hotărârea de a căuta să se ajungă la un nivel social superior pentru cetățeanul englez. Mateștea Sa a declarat: „ne mândrim cu trecerea producției de război la cea de pace“.

*

Raționalizarea pâneli în Anglia a redus cu 20% consumul pâneli în ultimele 2 săptămâni. Chiar și în cazul când această raționalizare va fi ridicată, Ministrul Alimentației a declarat că va fixa o limită în consumul pâneli pentru a se stăvili risipa de pâine.

*

Banca internațională de reconstrucție a intrat în vigoare și și-a început activitatea în ziua de 27 Septembrie a. e. Crearea acestei bănci a fost fructul Conferinței monetare internaționale dela Bretton Woods, care a avut loc în Statele Unite în luna Iulie 1944 și la care au luat parte 44 de națiuni. Tot atunci s'a luat inițiativa creării unui Fond monetar internațional. Fondul monetar internațional își va începe activitatea la sfârșitul acestui an. Conform hotărârilor luate, s'a făcut cunoscut statelor care au ratificat hotărârile acestei conferințe, de a-și fixa moneda națională în raport cu aurul sau dolarul. Se știe că după intrarea în vigoare a Fondului monetar internațional, statele semnatare, care până în prezent sunt în număr de 36, nu va putea să-și deprecieze moneda națională decât cu cel mult 10% după ce în prealabil a anunțat Fondul. Pe lângă rolul de stăvilitura deprecierii monetei naționale, se știe că Fondul mai are rolul de a asigura echilibrarea balanței de plată prin acordarea de credite țărilor respective; precum și rolul de organ de cooperare și consultare.

Banca internațională de reconstrucție va avea rolul de a pune la dispoziție statelor mijloacele necesare pentru reconstrucție sau desvoltarea ținuturilor înapoiate, fie prin mijloace proprii, fie prin acordarea de garanții față de alte instituțiuni de credit.

Până în prezent, au solicitat acordarea de credite Polonia, Franța, China și Cehoslovacia. Polonia a solicitat în vederea reconstrucției sale un credit de 600 milioane dolari.

*

Congresul Internațional de Turism. În ziua de 1 Octombrie a. e., a avut loc la Londra, Congresul Internațional de Turism la care a luat parte 36 de țări. Scopul acestui congres a fost asigurarea mișcării libere a turiștilor în toate țările.